

یا صاحبی السجن

محمد افنان

حضرت عبدالبهاء بغیر از امضای مبارک که در ذیل الواح و مکاتیب مرقوم می‌داشتند و معمولاً اسم مبارکشان بطور کامل یا حروف اول دو کلمه مبارک "عبدالبهاء عباس" است، صدر بعضی از آثار فحیمه را با خاتمی که سجع آن "یا صاحبی السجن" است مزین فرموده‌اند. این عنوان یادآور قسمتی از آیات قرآنی است که دو بار در سوره یوسف در قرآن آمده است.^۱

نکته اساسی این است که این تشابه فقط در ظاهر رسم‌الخط است. کلام قرآن خطاب حضرت یوسف به دو نفر هم‌زندانان حضرتش می‌باشد که هر دو از ندیمان فرعون بودند و بصیغه تثنیه و در اصل "صاحبین" می‌باشد. اما بعلت اینکه صاحبین به سجن اضافه شده حرف "نون" از آخر آن حذف گردیده ولی حرف "یاء" باقی مانده است و تلفظ حرف قبلی، یعنی "باء"، باید مفتوح بماند. اما در سجع مهر حضرت عبدالبهاء لفظ "صاحب" مفرد است و "یاء" ضمیر متکلم می‌باشد و اشاره به نفس مبارک جمال قدم بمفهوم مصاحب و همنشین حضرت عبدالبهاء در زندان و سجن است. سجع یکی از خاتم‌های حضرت بهاء‌الله نیز "السجن لله الواحد المختار"^۲ است. و عنوان لا اقل یکی از الواح نازله از قلم اعلیٰ نیز "هو المسجون"^۳ می‌باشد. محتملاً این موارد نیز مؤید این نکته است که مقصود حضرت عبدالبهاء از انتخاب "یا صاحبی السجن" توجه و توسل حضرتش به مظهر امر الهی یعنی پدر بزرگواری است که سال‌ها با هم در زندان بسر برده‌اند.

^۱سوره دوازدهم قرآن مجید (سوره یوسف) - آیات ۳۹ (یا صَاحِبِی السِّجْنِ اَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَیْرًا اَمَّ اللّٰهُ الْوَاحِدَ الْقَهَّارُ) و ۴۱ (یا صَاحِبِی السِّجْنِ اَمَّا اَحْكُمَا فِیْسَقِی رَبِّهٖ حَمْرًا وَاَمَّا الْاٰخَرُ فِیصَلْبُ فَتَاكُلُ الطَّیْرُ مِنْ رَاسِهٖ فَضِی الْاَمْرُ الَّذِی فِیْهِ تَسْتَفْتِیَانِ).

^۲محاضرات - جناب عبدالحمید اشراق خاوری - ص ۱۰۱۷.

^۳مجموعه آثار حضرت بهاء‌الله - محفظه ملی آثار امری - شماره ۴۹ / ص ۳۱۱.